

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklesiastikē Istoría

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

XXVII. Quod legem tulit ne Judaei Christianum mancipium haberent, utque Conciliorum decreta rata essent, & cetera.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

bant. Erátque lex hæc sane atrocissima; quippe quæ homines liberis destitutos, tanquam alicuius criminis reos, pœnâ afficeret. Imperator verò hoc abrogato jure, sanctam ac religiosam legem tulit. Eos enim qui sponte ac dedita opera peccarent, congruo supplicio afficiendos esse aiebat. At vero multis natura liberos denegavit; qui cum numerosam sobolem sibi optassent, tamen ob corporis infirmitatem liberis caruerunt. Alii sine liberis ideo vixerunt, non quòd successores habere liberos nollent, sed quod muliebrem copulam averfarentur; præ ardentissimo amore Philosophiæ id continentia genus amplexi. Multæ præterea mulieres divino cultui consecratae, castitatem atque omnimodam virginitatem coluerunt; & tam animos suos quàm corpora, purissimæ ac sanctissimæ vitæ mancipaverunt. Quid ergo? utrum hoc supplicio, an potius admiratione & approbatione dignum haberi oportuit? Etenim hujus rei vel conatus ipse maximam laudem meretur: effectus verò, naturæ humanæ vires excedit. Eos igitur quibus naturalis infirmitas, licet maximè cupientibus, liberos denegavit, miseratione prosequi potius quàm pœna afficere decet. Qui vero sublimioris Philosophiæ amore ducitur, is non mulctâ, sed admiratione omnium dignus est. Ad hunc modum Imperator summa cum æquitate legem illam correxit. Præterea antiquis legibus cautum fuerat, ut morientes & ultimum, ut ita dicam, ducentes spiritum, certis quibusdam verbis testamenta scrupulosè componerent; præscriptæque erant formulæ & solemnitates, ac verba quæ addi deberet. Ex quo plurimæ fraudes admittebantur ad circumscribendam morientium voluntatem. Quod Imperator cum animadvertisset, hanc etiam legem emendavit; statuens ut nudis verbis & qualicumque oratione testamentum condere morientibus liceret, & supremam voluntatem quovis scripto declarare; aut si mallent sine scripto testari, id facerent adhibitis duntaxat testibus idoneis, qui fidem servare absque mendacio possent.

CAPUT XXVII.

Quod legem tulit ne Iudei Christianum mancipium haberent, utque Conciliarum decretata essent, & cetera.

Quinetiam legem tulit, ne Christianus ullus serviret Judæis. Neque enim fas esse, ut ii qui à Domino redem-

Α μεληκότας αυτές ζημία κολάζει. λυσσάει συχωρεί κληρονομείντες παροσηκότας. τὸ βασιλεὺς ἐπιτό ὅσιον μεθήροξε, τες κὲ γυμνῶ πλημμελῆντας εἶπων, τῆ παροσηκότας δεῖν σωφρονίζεν κολάσει ἀπαιδίας μετὰ πολλὰς ἢ φύσις ἀνέδ' ἔξεν. ἐνζαμένως μετὰ λυπαιδίας ἐντυχησαι. σεσηθέντας ὅ φασαίς δ' ἐνεῖα ἄλλοι δ' ἀπαιδες γεγόνασι, ἐπαρομησῆς παίδων διαδοχῆς. γυναικείας ἀδποσροφῆ μίξεως, ἢν σφοδροτάτω φιλοφίας ἐρωῖ πρὸς ἐλπίδι ἀγνείαν ὅ κριπατοῦ παρθενίαν γυναικείας ἐρωσίου Θεῶ καὶ ἀρμέναι μετ' ἠλθον, ἀγνώ κὲ παναγῶ βία. ὡς κὲ σώματι, σφῆς αὐτὰς καθ' ἐρώσασασι. ὡς, πτωείας ἀξίον τέτο, ἢ δ' αὐματὸ δποδοχῆς ἐρεπῆ ἠγεῖσθαι; ἢ μὲν γὰρ πρὸς μία, πολλὰ ἀξία. τὸ ὅ κατ' ὄρωμα, κριπὸ φύσεως. τες μὲν αὐαίς δ' ἐνεῖα φύσεως, παίδων Ἰπιδυμίας σερεμῆνως, ἐλεῖσθαι. ἀλλ' ἐτιμωρεῖσθαι προσήκει. τὸν ὅ τὲ κριπὸ ἐρεσῆν, ἀξίον εἶναι ἰσπερ δ' αὐματῶν, ἀλλ' κολάζειν. ἐτώ τὸν νόμον βασιλεὺς σωφρολογισμῶ μετερρύθμιξε. καπέλα τῶν τὸν μετ' ἀλλοτήτων ὁμοίως, παλαῖοι μὲν νομοῖ ἐπ' αὐτῆς ἐχατῆς ἀναποσῆς ἀκερῆλογείας ῥημάτων λέξεσι τὰς σωλαθημείας ἐναθῆκας. πρὸς τες δ' ἐῖνας κὲ ποίας δ' εἰ φωνας ὅ τὸ λέγεσθ' ὡς ἔξεν κὲ πολλὰ ὅκτ' ἔτων ἐκακῆσθαι, ἐπὶ παρογραφῆ τῆς τῆ καθ' ἑρωσίου παροσερῆσεως. ἀδ' ὡς ἰσπερ δ' ὡν βασιλεὺς, κὲ τὸν μετεποῖε τὸν νόμον. ἰλοῖς ῥηματίας ἢ τῆς τυχεσῆς φωνῆς τὸν τελ' ὅκτ' ἔτων τὰ κὲ γῶμῶν διατάθησθ' φήσας. καὶ τῶν τὸν κῶνι γράμματι τῶ αὐτῶ δόξεν ὅκτ' ἔτων κῶν ἀγράφως ἐθέλη, μόνον ἐπὶ μαρτύριον τὸ πρῶτ' ἔθετα ἀξιοχερῶν, τῶ πῶν δ' ὡς σω ἀληθεία φυλάθη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΖ'.

Ὅτι ῥησιανὸν ῥῆθ' Ἰουδαίους μὴ δουλεύειν, ἢ δὲ συνδεδεμένοις αὐτοῖς ἄλλοις ἐπιμαρτυροῦντες, λοιπὰ.

Αλλὰ κὲ Ἰουδαίους μὴ δ' ἔνα χριστιανῶν ἐπιμαρτυροῦντες, ἀλλ' ἄλλοις ἐπιμαρτυροῦντες, λοιπὰ.

αυτοφθογόνοις κ' κλειολόνοις, τὰς ὑπὸ τῆ
 σάβηρος λελυτωμένους (ὕψω δ' εὐλείας ὑπὸ
 γὰρ εἰ δ' εὐρεθείη τις τοιοῦτος, τὸν μὲν ἀνείδω
 εὐλεύθερον τὸν δὲ, ζημία χρημάτων κολάζει-
 σαι κ' τὰς τῶν Ἐπισκόπων ὅ ὅρα τὰς ἐν συ-
 νόδοις ἀποφανθέντας, ἐπεσφραγίζετο, ὡς μὴ
 ὀξείαι τοῖς τῶν ἐθνῶν ἀρχασι, τὰ δόξαντα
 ἀπαλειν' παντὸς γὰρ εἶναι δικαστὴ τὰς ἱερεῖς
 τῆ Θεοῦ δοκιμωτέρας, τῆτοις ἀδελφάμυρία
 τοῖς ὑπὸ τῶν δόχων διετύπε' ἃ δὴ χολῆς ἀν-
 δεικτο δὲναυ ὑποθέσει οἰκείας, εἰς ἀκερῆ διά-
 τῶσιν τῆς κἀν τῆτοις βασιλικῆς φρονησεως. B
 τῆρη τῶν διεξίεναι, ὡς τῶν ἑπιπάλων σινά-
 ντας ἑαυτὸν Θεῷ, ἵξ' εὐας εἰς ἑσπέρην, πῖνας
 δ' ποιήσεν ἀνθρώπων ἀεικόνο. καὶ ὡς πᾶσι
 μὲν ἴσος ἦν κ' κοινὸς πρὸς εὐποῖαν.

pti essent, Prophetarum ac Domini in-
 terfectoris servitutis iugo subderentur. Quod si quis Christianæ religionis,
 servus penes Judeum deprehenderetur, illum quidem libertate donari; Ju-
 daum verò mulctari pecuniâ iussit. Jam verò Episcoporum sententias quæ in
 Conciliis promulgatæ essent, auctoritate sua confirmavit; adeò ut provincia-
 rum Rectoribus non liceret Episcoporum decreta rescindere. Cuius enim
 iudici preferendos esse Sacerdotes Dei. Huiusmodi pene innumeras leges sub-
 ditis suis promulgavit: quas quidem peculiali volumine tradere, ad perspicien-
 dam hac etiam in parte Imperatoris prudentiam, majoris otii fuerit. Quid
 nunc attinet commemorare, quemadmodum lummo omnium Deo sese ap-
 plicans, à prima luce ad vesperam quos ex omni hominum numero beneficiis
 afficeret, sollicitè inquirebat; seque erga omnes æquum ac civilem, bene de
 cunctis merendo præbebat.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΗ.

Ecclesiis donata, & pecunia virginibus ac pauperibus erogata.

CAPUT XXVIII.

Donata in Ecclesiis collata, & pecunia virginibus ac pauperibus erogata.

ΤΑΙΣ δ' ἐκκλησίαις ἔ Θεῷ καθ' ὑπερο-
 χὴν ὀξείρετον, πλείω δ' ὅσα παρέχεν, ὡδ' ε
 μὲν ἀγρῶς, ἀλλὰ χόδι τ' οὐδοσίας, ἐπι χορη-
 γία πενήτων ἀνδρῶν, παίδων τ' ὄρφανῶν κ' κ' κ' κ'
 γυναικῶν οἰκίρων δωρέμετο. ἤδη δ' ε σιν
 πολλῆ φρονητῆ, κ' ἀειδλημάτων πλείων ὅ-
 σων γυμνοῖς κ' ἀνείμοσι ἀεικονόφ' διαφερόν-
 τας δ' ἤξιστο τιμῆς πλείων, τὰς τὸν σφῶν
 βίον τῆ κ' Θεὸν ἀναθέντας φιλοφροῖα τὸν ὄν
 παναγῶν τῶν ἀειπαρθένων ἔ Θεῷ χορὸν, μο-
 νοιχε κ' σέβων διετέλει. ταῖς τῶν τοιῶνδε ψυ-
 χῆς, ἐνοικον αὐτὸν ὑπάρχειν ὡ κα διέσωσαν
 ἑαυτὰς Θεὸν πειθόμενοι.

Sed præcipuè in Ecclesiis Dei pluri-
 ma contulit dona; nunc agros; nunc
 annonas in alimoniam pauperum & vi-
 duarum ac pupillorum largiens. Deni-
 que etiam vestes nudis hominibus fieri
 sollicita provisione curavit. Præ ceteris
 vero eos maxime honorabat, qui se to-
 tos divinæ Philosophiæ addixissent
 Ipsum quidem sanctissimum perpetua-
 rum Dei virginum cœtum tantum non
 venerabatur, cum ipsum cui te conse-
 craverant Deum, in earum mentibus
 habitare, pro certo haberet.

ΛΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΘ.

Λογογραφίαι κ' ἐπιδείξεις ὑπὸ Κωνσταντίνου.

CAPUT XXIX.

Lucubrations & Declamations Constantini.

ΝΑΙ μὴν τῶν αὐτῶ αὐτὸς διάνοιαν τοῖς
 ἐνθέοις σινάξων, ἐπαρτυπῶς μὲν δι-
 γετὰς τῶν νυκτῶν καιρῶς, χολῆ τ' λογογρα-
 φῶν, σινεχεῖς ἐποιεῖτο τὰς παρόδους, προσή-
 κειν ἠγόμενοι ἑαυτῶ, λόγῳ παιδιδυκῶ τῶν
 δόχουμένων κερταίν, λογικῆ τε τὴν σύμπασαν
 καλαστήσας τῆ βασιλείαν. διὸ δὴ σινεκάλει
 μὲν αὐτός, μυρία δ' ἑσπυδεν ἐπ' ἀκρόασιν
 πῆθη, φιλοφροῖος ἀκροσόμενα βασιλέως, εἰ

Quin & totas interdum noctes vigil
 traducebat, suam ipse mentem di-
 vinarum rerum meditatione instruens.
 Et per otium scribendis orationibus va-
 cans, crebras habebat conciones: quippe
 qui officii sui esse existimaret, popu-
 los sibi subiectos præceptis rationis re-
 gere, & Principatum suum rationis Im-
 perium efficere. Quocirca ipse quidem
 concionem advocabat. Ceterum innu-
 merabilis accurrebat multitudo, Prin-
 Yyy ij